

Walka z rakiem szyjki macicy

Szczepionka przeciwko HPV (wirusowi brodawczaka ludzkiego) – pytania i odpowiedzi dla rodziców uczennicom 9. klasy

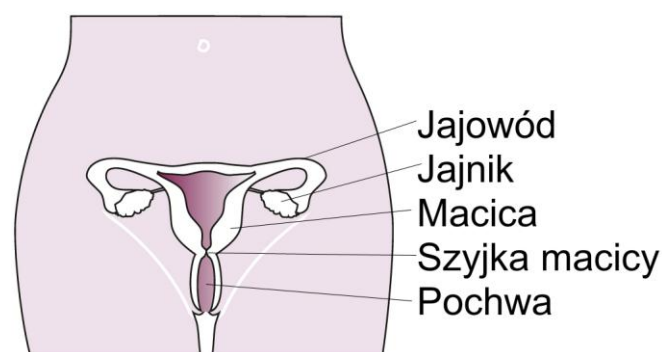
Poniższe pytania i odpowiedzi dotyczące szczepionki przeciwko wirusowi HPV stanowią uzupełnienie ulotki, którą Państwa córka powinna otrzymać w szkole.

Ich celem jest odpowiedź na Państwa pytania dotyczące szczepionki przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), która chroni przed rakiem szyjki macicy. Szczepionka jest rutynowo podawana dziewczętom w wieku od 12 do 13 lat (uczennicom 9. klasy).

Szersze informacje na ten temat można uzyskać na stronie internetowej www.helpprotectyourself.info.

Co to jest rak szyjki macicy?

Rak szyjki macicy to nowotwór rozwijający się w obrębie wejścia do macicy (zob. Rysunek 1). Co roku w Zjednoczonym Królestwie umiera na raka szyjki macicy około 1000 kobiet. Przyczyną tego nowotworu jest wirus brodawczaka ludzkiego (HPV), który jest przenoszony między ludźmi podczas aktywności seksualnej (niekoniecznie podczas stosunku płciowego). Zarazić się tym wirusem mogą zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Istnieje ponad 100 typów wirusa HPV, lecz tylko o 13 z nich wiadomo, iż powodują raka szyjki macicy, a tylko dwa – typ 16 i 18 – są przyczyną ponad 70% przypadków wystąpienia nowotworu.

Rysunek 1. Szyjka macicy stanowi wejście do macicy.

Oferowana Państwu córce szczepionka przeciwko wirusowi HPV ma na celu chronić przed typami wirusa HPV 16 i 18, które są dwoma najpowszechniejszymi jego typami, wywołującymi raka szyjki macicy. W przyszłości może powstać szczepionka, która będzie również chronić przed innymi typami wirusa, powodującymi nowotwór szyjki macicy.

W jaki sposób wirus HPV powoduje raka?

Wirus przedostaje się do powierzchniowych komórek szyjki macicy, gdzie może być obecny przez kilka lat, nie powodując żadnego uszczerbku na zdrowiu. Następnie, bez żadnej wyraźnej przyczyny, wirus może zacząć uszkadzać te komórki. Badania przesiewowe szyjki macicy mają na celu wykrycie takich zmian, które – jeśli zostaną wystarczająco wcześnie rozpoznane – mogą zostać poddane leczeniu, aby zapobiec rozwojowi nowotworu. Jeżeli takie zmiany nie zostaną jednak poddane leczeniu, może nastąpić rozwój nowotworu, potencjalnie prowadzący do poważnej choroby i śmierci.

U większości osób wirus nie wywołuje raka, jednak w niektórych przypadkach jego obecność ma takie następstwa. Kobiety nie są zwykle nawet świadome tego, że zostały zarażone wirusem HPV, ponieważ nie występują u nich żadne objawy.

Czy szczepionka chroni przed wszystkimi rodzajami raka szyjki macicy?

Szczepionka chroni przed dwoma typami wirusów, które są przyczyną ponad 70% zachorowań na nowotwór szyjki macicy. Szczepionka nie chroni przed pozostałymi typami wirusa wywołującymi raka, dlatego też istotne jest, aby kobiety poddawały się rutynowym badaniom przesiewowym szyjki macicy (badaniom cytologicznym) na obecność nowotworu. Będzie to również dotyczyło Państwa córki, kiedy osiągnie ona odpowiedni wiek.

Podanie szczepionki zmniejszy ryzyko zachorowania Państwa córki na raka szyjki macicy o ponad 70%.

Czy szczepionka chroni przed innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową?

Szczepionka chroni także przed dwoma typami wirusów HPV, które są zazwyczaj przyczyną powstawania brodawek płciowych. Szczepionka nie chroni przed innymi chorobami przenoszonymi podczas współżycia, takimi jak chłamydia, ani nie zapobiega ciąży. Dlatego też niezwykle istotne jest, aby w odpowiednim czasie przekazać córce informacje na temat uprawiania bezpiecznego seksu.

Jak długo trwa ochrona zapewniana przez szczepionkę?

Badania wykazały, że u osób szczepionych utrzymuje się wysoki poziom ochrony przez co najmniej sześć lat, a oczekuje się, iż trwa ona o wiele dłużej. Trwają obecnie badania nad oszacowaniem ochrony długotrwałej. Jeżeli w późniejszych latach konieczne będzie otrzymanie szczepionki przypominającej, Państwa córka zostanie o tym powiadomiona.

W jakim wieku podana zostanie szczepionka?

Szczepienie przeciwko wirusowi HPV będzie oferowane w szkole dziewczętom w wieku od 12 do 13 lat (uczennicom 9. klasy). Choć zarażenie się wirusem HPV w tym wieku jest bardzo mało prawdopodobne, HPV jest bardzo powszechnym wirusem, który jest łatwo przenoszony drogą płciową. Połowa populacji ulega zakażeniu wirusem na jakimś etapie swojego życia. Choć większość dziewczynek nie rozpoczyna współżycia, dopóki nie osiągną dużo starszego wieku, zaleca się przyjęcie szczepionki w wieku od 12 do 13 lat. Zapewni to odniesienie jak największych korzyści ze szczepionki oraz ochronę przed zarażeniem się wirusem HPV, kiedy rozpoczną one współżycie.

W jaki sposób zostanie podana szczepionka?

Szczepienia zostaną przeprowadzone przez szkolny zespół opieki zdrowotnej z lokalnego Funduszu Zdrowia i Opieki Społecznej. Szczepionka zostanie podana w ramię przez w pełni wykwalifikowanego lekarza lub pielęgniarkę, posiadającego(-ą) wiedzę na temat tego, co uczynić w razie wystąpienia problemów. Aby szczepionka zadziałała, konieczne jest podanie serii trzech zastrzyków w ciągu 12 miesięcy. Ważne jest, aby Państwa córka otrzymała całą serię trzech zastrzyków, aby uzyskać najlepszą możliwą ochronę.

Kiedy moja córka otrzyma szczepionkę?

Wraz z niniejszą broszurką powinni Państwo otrzymać formularz zgody. Prosimy o podpisanie formularza zgody i niezwłoczne odesłanie go do szkoły. Trzy dawki szczepionki przeciwko wirusowi HPV zostaną zaoferowane Państwa córce w ciągu bieżącego roku szkolnego. Uważa się, że dziewczęta powyżej 16 lat są zdolne do wyrażenia zgody we własnym imieniu, chyba że istnieją szczególne powody, wskazujące na brak takiej zdolności.

Czy nasz lekarz ogólny dowie się o tym, że moja córka została szczepiona przeciwko wirusowi HPV?

Informacje o szczepieniu przeciwko wirusowi HPV zostaną przekazane do gabinetu Państwa lekarza ogólnego celem wpisania ich do karty zdrowia Państwa córki.

Czy wystąpią jakieś działania niepożądane?

Działania uboczne są łagodne i należą do nich głównie szczypanie lub bolesność w miejscu podania zastrzyku, które jednak szybko mijają. Szczepionka spełnia rygorystyczne standardy bezpieczeństwa, których wymaga się od szczepionek stosowanych w Zjednoczonym Królestwie i innych krajach europejskich.

W bardzo rzadkich przypadkach u osób, którym podano szczepionkę, może wkrótce po tym wystąpić reakcja alergiczna. Reakcja ta może przybrać postać wysypki lub swędzenia, obejmujących całe ciało lub jego część. Pielęgniarka będzie wiedziała, jak temu zaradzić. Nie stanowi to jednak przyczyny, dla której należy wstrzymać podanie kolejnych szczepionek HPV.

Jeszcze rzadziej w ciągu kilku minut po podaniu zastrzyku wystąpić może poważna reakcja, łącznie z problemami z oddychaniem i zapaścią. Jest to tzw. reakcja anafilaktyczna. Występuje ona niezmiernie rzadko, a lekarz lub pielęgniarka wiedzą, jak w jej przypadku postępować. Zastosowanie leczenia prowadzi do powrotu do pełni zdrowia, zwykle w ciągu kilku godzin.

Rodzice mogą zgłosić podejrzenie wystąpienia skutków ubocznych szczepień za pomocą Programu Żółtej Karty (Yellow Card Scheme). Można to zrobić przez internet, odwiedzając stronę www.yellowcard.gov.uk lub dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu Żółtej Karty 0808 100 3352 (linia czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 - 17.00).

Czy dziewczynki, które cierpią na alergię lub inne choroby również mogą otrzymać szczepienie przeciwko wirusowi HPV?

Tak. Nietolerancje pokarmowe, astma, egzema, katar sienny oraz alergię zwykle nie stanowią przeciwwskazań do otrzymania szczepionki HPV. W razie jakichkolwiek wątpliwości lub silnej alergii na lateks, zanim Państwa córka otrzyma szczepionkę, należy skonsultować się ze szkolnym zespołem opieki zdrowotnej lub lekarzem ogólnym.

Dziewczynki, na których systemy odpornościowe wpływają zażywane leki bądź długotrwałe choroby, mogą także otrzymać szczepionkę, lecz może ona nie być w ich przypadku aż tak skuteczna.

Czy szczepionka wywrze wpływ na inne zażywane leki?

Nie istnieją dowody na to, że szczepionka zmniejsza skuteczność innych leków lub pigułki antykoncepcyjnej.

A jeżeli w dniu podawania szczepionki moja córka będzie na zwolnieniu lekarskim?

W takim przypadku szkolny zespół opieki zdrowotnej zorganizuje podanie jej szczepionki w innym terminie.

A jeżeli moja córka jest już po inicjacji seksualnej?

Jeżeli dziewczynka już współżyła, istnieje prawdopodobieństwo, iż zaraziła się już wirusem HPV. Jednak, ponieważ nie będzie znany typ wirusa, którym się zaraziła, podanie szczepionki nadal może zapewnić ochronę.

Co zrobić, jeżeli moja córka jest w ciąży?

Nie istnieje żadne znane ryzyko związane z zaszczepieniem przeciwko wirusowi HPV w czasie ciąży. Jednak, na wszelki wypadek, nie zaleca się przyjmowania tej szczepionki w tym okresie. Nie jest to spowodowane żadnymi konkretnymi obawami dotyczącymi bezpieczeństwa podawania szczepionki przeciwko wirusowi HPV podczas ciąży, lecz przyczyną tego jest ograniczona ilość informacji na temat szczepienia kobiet brzemiennych. Jeżeli Państwa córka dowie się, że jest w ciąży

wkrótce po otrzymaniu szczepionki przeciwko wirusowi HPV, fakt ten powinien zostać omówiony z lekarzem ogólnym.

A jeżeli córka nie chce poddać się szczepieniu?

Córka nie musi otrzymywać szczepionki, jeżeli sobie tego nie życzy. Z podanych powyżej względów, zaleca się jednak jej przyjęcie. Podanie córce szczepionki zabezpieczy ją na długie lata. Jeżeli córka chciałaby uzyskać więcej informacji na temat szczepionki, mogą Państwo zasugerować, aby porozmawiała z członkiem szkolnego zespołu opieki zdrowotnej – sama lub, jeśli woli, w Państwa obecności.

A jeżeli córka chciałaby otrzymać szczepionkę, lecz my, jako jej rodzice, wolimy, aby nie poddawała się zaszczepieniu?

Powinni to Państwo przedyskutować z córką oraz członkiem szkolnego zespołu opieki zdrowotnej, aby uzyskać więcej informacji. Jednak z prawnego punktu widzenia decyzja należy do Państwa córki, pod warunkiem, że rozumie konsekwencje wyrażenia zgody na szczepienie. Należy zrozumieć, iż podanie teraz córce szczepionki na długie lata zabezpieczy ją przed najbardziej powszechną przyczyną raka szyjki macicy.

Dlaczego szczepionki nie podaje się chłopcom?

Celem tej kampanii jest ochrona dziewczynek i kobiet przed rakiem szyjki macicy. Oczywiście jest, że chłopcy nie chorują na raka szyjki macicy, jednak powinni oni posiadać pewną wiedzę na temat bezpiecznego seksu, aby zmniejszyć ryzyko zarażania się i rozprzestrzeniania wirusa HPV.

Dodatkowe informacje na temat wirusa HPV oraz kopie niniejszych pytań i odpowiedzi, a także ulotki dostępne są na stronie internetowej www.helpprotectyourself.info

W celu uzyskania niniejszych pytań i odpowiedzi lub ulotki w innym języku prosimy o odwiedzenie naszej strony internetowej lub poproszenie pielęgniarki szkolnej o wydrukowanie jej kopii.

Ulotka opracowana przez Agencję Zdrowia Publicznego, w imieniu Ministerstwa Zdrowia, Opieki Społecznej oraz Bezpieczeństwa Publicznego. Materiał chroniony prawami autorskimi Korony Brytyjskiej, powielony za pozwoleniem Dyrektora HMSO oraz Drukarni Królewskiej w Szkocji.